

O PROJEKTU

U našoj znanosti uopće, pa tako i znanosti o književnosti, periodika ima važnu, ali sekundarnu ulogu. Ona je uglavnom tretirana kao jedan od historiografskih izvora, ali ne i kao autonomna činjenica, još manje kao struktura s vlastitom genezom i poetikom. Pa čak i oni radovi koji su posvećeni pojedinim almanasima, novinama i časopisima tretiraju svoj predmet isključivo kao posrednika, tj. kao pasivni medij koji prenosi neki sadržaj po kojemu onda i oni sami zadobivaju onu važnost koja se pridaje posredovanome predmetu. Jednako kao što do danas ne postoji niti jedan ozbiljan pregled hrvatske periodike koji bi pretendirao na kakvo-takvo usustavljanje tako ne postoji niti jedan teorijski ili metodološki rad koji bi se bavio njihovim studijem. Pokraj pionirskih pokušaja Ive Hergešića iz 1936. i Miroslava Vaupotića iz 1965. sve je ostalo na razini uglavnom leksikografskih članaka – točnije, na kompiliranju one natuknice koja je nastala još davne 1942. u *Hrvatskoj enciklopediji*. Štoviše, ne postoji niti suglasnost u pogledu tradicije ovoga medija u nacionalnoj kulturi. Problem je posebno izražen kada se prijeđe na područje tzv. književnih časopisa, jer – osim pojma časopisa – sada je u igri i pojam književnoga koji je kao povijesna kategorija relativan, tj. podložan različitim interpretacijama i književnim sustavima. To međutim, nacionalnu literarnu historiografiju ne smeta da i dalje nacionalni književno-umjetnički korpus dijeli na stari i novi (starija hrvatska književnost *vs* novija hrvatska književnost) svjesna triju ključnih kriterija: jezičnoga standarda, vlastite tradicije i europskoga konteksta, ali ne i onoga najvažnijega: novoga medija. A upravo novi medij je stvorio ne samo novu perspektivu u sagledavanje dotadašnjih eminentno regionalističkih tradicija već otpočeo proizvodnju nove tradicije generirajući sebi imanentnim postupcima dotad jedva poznate ili posve nove žanrove, diskurse i profesije. Medijsko-recepcijski razlozi pokazuju se tako kao najvažniji u sagledavanju ne samo umjetničkih i kulturnih fenomena već također socijalnih i političkih, a što svaki časopis, dakle i umjetnički, u osnovi određuje manje kao književni a više kao eminentno društveni čin. Zato je cilj ovoga projekta da u prvome redu definira i opiše istraživački korpus na bibliografskoj razini, potom da ga se postupno analizira i napokon interpretira. Time bi se postiglo troje: utvrdio broj, oblici i tradicija nacionalne književne periodike (bibliografija), potvrdila teza o medijsko-recepcijskim razlozima konstituiranja modela tzv. novije hrvatske književnosti (analiza) te pripremila polazište za pisanje povijesti novije hrvatske književnosti (interpretacija).

ABOUT THE PROJECT

In our science in general, as well as in literary science, periodicals have a major, but secondary, role. In most cases they are treated as one of the historiographic sources, but not as an autonomous fact, even less as a structure with its own genesis and poetics. Even those essays dealing with particular almanacs, newspapers and magazines treat their subject only as a mediator, i.e. as a passive medium conveying a certain content according to which they themselves then also obtain the importance given to the mediated subject. Up to now, there has not been a single serious survey of Croatian periodicals that would aspire to at least some kind of systematization, nor has there been a theoretical or methodological paper which would deal with their study. Apart from the pioneering efforts by Ivo Hergešić in 1936 and Miroslav Vaupotić in 1965, everything remained mostly at the level of lexicographical papers - at compiling the same dictionary entry which appeared as early as 1942 in *Croatian Encyclopaedia*, to be more precise. What is more, there is no agreement regarding the tradition of this medium in national culture. The problem is particularly noticeable in the area of the so called literary magazines, because now, aside from the term magazine, there is also the term literary, which is, in the sense of historical categories, relative, meaning liable to different interpretations and literary systems. Despite of this, however, the national literary historiography continues to divide the national literary-artistic body of texts into old and new (old Croatian literature *vs* modern Croatian literature), well aware of the three key criteria: language standard, its own tradition and European context, but not of the most important one: the new medium. And it is precisely the new medium which created not only a new perspective in analyzing up to then eminently regionalistic traditions, but also began with the production of a new tradition, generating until then hardly known or completely new genres, discourses and professions by methods immanent in itself. Media-

reception reasons have therefore shown to be the most important in studying not only artistic and cultural, but also social and political phenomena, by which every magazine, including the artistic one, is basically determined less as a literary and more as an eminently social act. Therefore, the primary goal of this project is to define and describe the research body on a bibliographic level, and then to gradually analyze and, finally, interpret it. Three things would be achieved: the number, the forms and the tradition of national literary periodicals would be determined (bibliography), the thesis on media-reception reasons for constituting the model of the so called modern Croatian literature would be confirmed (analysis), and a starting point for writing the history of modern Croatian literature would be prepared (interpretation).